

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра економіки і підприємництва**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан економічного
факультету

/ В.В.Сержанов

«20» 06 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Потенціал і розвиток підприємства

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 - Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 - Економіка
Освітня програма	Логістика
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	Українська

Ужгород 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Потенціал та розвиток підприємства» для здобувачів вищої освіти. Галузь знань: **05** Соціальні та поведінкові науки; Спеціальності 051 Економіка; Освітня програма: Логістика.

Розробники: Маргітич В.В., к.е.н., доц. кафедри економіки, підприємництва та торгівлі

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та торгівлі

Протокол № 13 від «19» 06 2025 року

Завідувач кафедри

Молнар О.С.

Схвалено науково-методичною комісією економічного факультету

протокол № 11 від «20» 06 2025 р.

Голова науково-методичної комісії

Шуліко А.О.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма Навчання
Кількість кредитів ЄКТС –4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	62	
Кількість модулів –2	Семестр: 7	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи – 58	Лекції:	
	32	
	Практичні (семінарські):	
	28	
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: усно	Самостійна робота:	
	58	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Як навчальна дисципліна «Потенціал і розвиток підприємства»:

забезпечує отримання необхідних знань щодо сутності основних понять, що стосуються потенціалу підприємства та процесу його формування, аналізу конкурентоспроможності потенціалу підприємства, дослідження оптимальної структури потенціалу підприємства, визначення оцінки вартості бізнесу.

формує у майбутніх економістів набуття навичок і знань наукового підходу до вирішення проблем, що стосуються формування потенціалу підприємства та його оцінки для прийняття управлінських рішень в сфері забезпечення результативності і конкурентоспроможності підприємства.

– **Метою вивчення навчальної дисципліни «Потенціал і розвиток підприємства»** є засвоєння понятійного апарату, методології і прикладного інструментарію оцінювання ринкової вартості потенціалу підприємства та його структурних елементів; набуття знань про закономірності, принципи та особливості формування, розвитку конкурентоспроможності потенціалу підприємства як збалансованого інтегрованого утворення.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання:

- формування у студентів умінь здобувати, засвоювати та застосовувати теоретичні знання при визначенні потенціалу підприємства;
 - вивчення новітніх методів і засобів ефективного формування потенціалу підприємства;
 - забезпечення конкурентоспроможності потенціалу підприємства в сучасних умовах господарювання;
- набуття практичних навичок оціночної діяльності як необхідної складової раціонального управління розвитком потенціалу підприємства.

Об'єктом навчальної дисципліни виступає потенціал підприємства, як відкрита ринкова система.

Предметом навчальної дисципліни є економічні процеси та пов'язані з ними впливи на потенціал підприємства.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки та у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності

- ЗК 1.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2.** Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 4.** Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 5.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 6.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 7.** Здатність працювати в команді.
- ЗК 8.** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 9.** Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 10.** Здатність діяти відповідально та свідомо.
- ЗК 11.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Потенціал та розвиток підприємства**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми (ОП):

Економіко-математичні методи та моделі

Економіка підприємства

Логістика

У свою чергу знання з даної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як:

"Системний аналіз в економіці", "Управління проектами", "Економічне управління підприємством", "Управління потенціалом підприємства" а також виконання тренінгів, міждисциплінарних комплексних курсових робіт, бакалаврських та магістерських дипломних робіт.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **Логістика**, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	ПРН 8.
Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	ПРН 10.
.Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПРН 12
Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	ПРН 13.
Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	ПРН 18.

Очікуванні результати навчання, які повинні бути досягнуті після опанування навчальної дисципліни «Потенціал та розвиток підприємства»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.	ПРН 8.
Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності	ПРН 10.
.Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПРН 12
Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.	ПРН 13.
Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	ПРН 18.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- активність студентів в дискусії;
- виконання тестових завдань;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- іспит;

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані тести, теоретичні та практичні завдання.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання практичних завдань, виступів на семінарських заняттях, проведення контрольних робіт. Контроль самостійної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань на практичних та індивідуальних заняттях, захисту рефератів.

Форма модульного контролю: у формі письмової контрольної роботи та/або письмового тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: у формі іспиту з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
5	5	5	5	5		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота					Модульна контрольна робота	Сума
T6	T7	T8	T9	T10	50	100
5	5	5	5	5		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	7	50	7	50
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-	-	-
Реферат	-	-	-	-
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

На оцінювання модульних контрольних робіт в усній, письмовій або письмово-усній формі, викладачем в аудиторії, відводиться по 50 балів за кожен модуль, тобто в сумі 100 балів за два модульні контролю.

Модульні контрольні роботи включають по два види завдань: тестові завдання для оцінки рівня засвоєності теоретичного матеріалу та розрахункові задачі для оцінки прикладних та аналітичних вмінь.

Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється студенту, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли студент розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу.

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли студент неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється студенту, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється студенту, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Мінімальний бал для отримання позитивної оцінки - 50, максимальний -100	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS для іспиту
90-100	відмінно	A
82-89	добре	B
74-81		C
64-73	задовільно	D
60-63		E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

- Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства.
- Тема 2. Формування потенціалу підприємства: поняття і загальна модель.
- Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства.
- Тема 4. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства.
- Тема 5. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства.

Модуль 2

- Тема 6. Оцінка вартості нерухомого майна.
- Тема 7. Оцінка вартості бізнесу.
- Тема 8. Оцінка нематеріальних активів.
- Тема 9. Трудовий потенціал підприємства та його оцінка.
- Тема 10. Прикладні аспекти оцінки потенціалу підприємства.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання (денна, заочна)				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	
7-й семестр					
Модуль 1					
Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	7	2	1	-	4
Тема 2. Формування потенціалу підприємства: поняття і загальна модель.	7	2	1		4
Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства.	7	2	1		4
Тема 4. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства.	7	2	1		4
Тема 5. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства	8	2	2		4
Модульна контрольна робота					
Разом за модуль					
	36	10	6		20
Модуль 2					
Тема 6. Оцінка вартості нерухомого майна.	8	2	2		6
Тема 7. Оцінка вартості бізнесу.	6	2	-		6
Тема 8. Оцінка нематеріальних активів.	6	-	2		6
Тема 9. Трудовий потенціал підприємства та його оцінка.	6	2	-		6
Тема 10. Прикладні аспекти оцінки потенціалу підприємства.	4	-	2		6
Модульна контрольна робота					
Разом за модуль					
	32	6	8		30

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Структура потенціалу підприємства та побудова його графоаналітичної моделі.	2
2	Тенденції та закономірності формування потенціалу підприємства	4
3	Оцінка конкурентоспроможності потенціалу підприємства	2
4	Теоретичні основи оцінки. Підприємство, як товар.	2
5	Методичний інструментарій оцінки потенціалу та його складових	4
6	Оцінка вартості землі	2
7	Оцінка вартості будівель і споруд	2
8	Оцінка вартості машин та обладнання	2
9	Нематеріальні активи підприємства та методи їх оцінювання	2
10	Оцінка кадрового потенціалу підприємства	2

11	Оцінка вартості бізнесу	2
12	Прикладні аспекти оцінювання потенціалу підприємства	2
Разом		28

6.4. Самостійна робота

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів.

Згідно з навчальним планом з курсу "Потенціал та розвиток підприємства" передбачена самостійна робота, на яку припадає годин для денної форми навчання.

Основні види самостійної роботи студента:

Робота з науковими та літературними джерелами.

Вивчення додаткової літератури

Вирішення і письмове оформлення самостійних завдань

4. Підготовка до практичних занять

5. Підготовка доповідей за темами, запропонованими для самодіагностики.

6. Підготовка до проміжного та підсумкового контролю

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1	Тема 1. Сутнісна характеристика потенціалу підприємства	4
2	Тема 2. Формування потенціалу підприємства	4
3	Тема 3. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства	6
4	Тема 4. Теоретичні основи оцінки потенціалу підприємства	4
5	Тема 5. Методичні підходи до оцінки потенціалу підприємства	4
6	Тема 6. Оцінка вартості земельної ділянки, будівель і споруд	6
7	Тема 7. Оцінка ринкової вартості машин і обладнання	6
8	Тема 8. Нематеріальні активи підприємства та методи їх оцінки	6
9	Тема 9. Трудовий потенціал підприємства та його оцінка	6
10	Тема 10. Оцінка вартості бізнесу	6
		58

7. Рекомендована література

1. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посібник/За ред. Й.М. Петровича. – К.: Знання, КОО, 2001.

2. Економіка торговельного підприємства: Підручник для вузів / Під ред. проф. Н.М. Ушакової. – К.: "Крещатик", 1999.

3. Закон України "Про оподаткування прибутку підприємств".

4. Закон України «Про оцінку земель» № 1378-IV від 11 грудня 2003 року.

5. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12 липня 2001 року.

6. Макарова Н.В. Информатика: Учебник. - <http://synopsis.kubsu.ru/informatic/index.htm>

7. Національний Стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав».

8. Обремчук В.Ф. Стратегія підприємства: Короткий курс лекцій. – К.: МАУП, 2000.
9. Опришко В.О. Формування ефективної акціонерної власності // Держ. інформаційний бюлетень про приватизацію. – 2000. – №9. – С. 56-59.
10. Основы анализа и оценки бизнеса: Программа обучения оценщиков и преподавателей по оценке бизнеса. – М.: Институт экономического развития Мирового банка.
11. Оценка бизнеса: Учебник / Под ред А.Г. Грязновой, М.А. Федотовой. – М.: Финансы и стат., 1999.
12. Оценка машин и оборудования. Общие требования. ГОСТ РФ. – [http:// www.mrsa.ru](http://www.mrsa.ru)
13. Про експертну грошову оцінку земельних ділянок. Постанова Кабінету Міністрів України № 1531 від 11 жовтня 2002 року.
14. Про затвердження Методики оцінки вартості майна: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 № 1891 // Державний інформаційний бюлетень про приватизацію. – 2004. – №2. – С. 22-44.
15. Рассказов С.В., Рассказова А.Н. Стоимостные методы оценки эффективности менеджмента компании. – Финансовый менеджмент, № 3, 2002. – С. 12-20.
16. Ревуцкий Л.Д. Потенциал и стоимость предприятия. М.: Перспектива, 1997.
17. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навч. посібник. – Львів: “Новий світ-2000”, 2003.
18. Репіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління //Вісник Української Академії державного управління при Президентові України.– 1998.– №2. – С.262-271.